

Catechismus der devotie tot het H.H. Hart van Jesus

<https://hdl.handle.net/1874/236017>

mm 13227

Vak 72

CATECHISMUS

DER

DEVOTIE

TOT HET

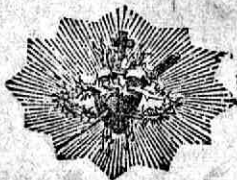
H. H. HART VAN JESUS.

DOOR

R. J. PIERIK. Soc. Jes.

„Leert van mij, omdat ik zachtmoedig
en nederig van harte ben.” MT. XI. 29.

Kerkelijk goedgekeurd.

'sHERTOGENBOSCH,
P. STOKVIS & ZOON,
1870.

13

*Ind voor Broeder Servatius*¹³
CATECHISMUS

DER

DEVOTIE

TOT HET

H. H. HART VAN JESUS.

DOOR

R. J. PIERIK. Soc. Jes.

„Leert van mij, omdat ik zachtmoedig
en nederig van harte ben.” MT. XI 29.

Kerkelijk goedgekeurd.

'sHERTOGENBOSCH,
P. STOKVIS & ZOON
1870.

BIBLIOTHEEK
O. F. M.
WIJCHENS

IMPRIMATUR.

Haaren 14 Novembris 1869.

J. CUYTEN.

proes. sem. libr. Cens.

EERSTE DEEL.

Aard en natuur van de devotie tot
het H. Hart van Jesus.

EERSTE LES.

Over de devotie tot Jesus' Hart
in het algemeen.

1. Waarop dient inzonderheid gelet te worden om het wezen en de natuur eener godsvrucht wèl te begrijpen?

Op drie dingen: het voorwerp, het doel en de beweegredenen der devotie, — dewijl de aard en natuur der devotie daarvan noodzakelijk afhangen.

2. Van wien zullen wij die zaken moeten leeren?

Natuurlijk van de H. Kerk, „de zuil en de grondvest der waarheid,” en derhalve van diegenen, die ons in haren naam onderrigten.

3. Kan hier iets bijkomen, waarop wij insgelijks te letten hebben?

Ja, de wijze zelve, waarop Jesus zijne Kerk onderrigt, zoo als b. v. voor de z e devotie van het H. Hart, de H. Kerk ons wijst op Jesus zelve, die ons deze godsvrucht geleerd heeft; waaruit volgt, dat wij in de eerste plaats moeten acht geven op Jesus' eigen woorden, wonderen en werken.

4. Kunt gij reeds vooraf, volgens die leer van Jesus, eene algemeene b e p a l i n g dezer devotie opgeven?

Wij mogen zeggen: de devotie tot Jesus' H. Hart is een akt van godsdienst, die tot v o o r w e r p heeft het aanbiddelijk Hart van Jesus Christus ontvlamd van liefde voor de menschen en beleedigd door de ondankbaarheid van diezelfde menschen; en welks d o e l is: dat goddelijk Hart te vereeren door alle eerbewijzingen welke de liefde en de dankbaarheid kunnen ingeven, en in 't bijzonder die beleedigen te vergoeden welke het ontvangt in h e t Sacrament zijner liefde.

5. Wat is in deze bepaling wel kort maar toch duidelijk genoeg uitgedrukt?

Het v o o r w e r p, Jesus' Hart, — en het d o e l, Jesus' versmade liefde, waardoor

tevens de beweegreden is aangegeven.

6. En wat volgt daaruit?

Dat ik met ijver dezen catechismus moet bestuderen, om al wat tot zulk eene uitmuntende devotie behoort wèl te begrijpen, en ik dus in de eerste plaats het voorwerp, het doel en de beweegredenen zoo goed mogelijk moet leeren kennen.

T W E E D E L E S.

Het voorwerp dezer devotie.

1. Wat verstaat gij door het voorwerp eener devotie?

Datgene, wat ons ter vereering wordt voorgesteld.

2. Op hoevelerlei wijzen kan men dat voorwerp beschouwen?

Op twee wijzen: òf op zich zelf, òf in verband met iets anders, waarmede het vereenigd is.

3. Waartoe dient deze opmerking?

Om ons te herinneren, dat voor alle feesten of devoties, die de H. menschheid van Jesus betreffen, er altoos een dubbel voorwerp is, één zichtbaar en ligchamelijk, en één ander onzichtbaar en geestelijk. Beiden zijn te zamen

verbonden, en hebben dit eigen, dat het geestelijk zijne waarde aan het stoffelijk voorwerp, het stoffelijk integendeel den naam aan het feest of de devotie geeft.

4. Kunt gij dit door een voorbeeld ophelderen?

De devotie tot de H. Wonden b. v. heeft tot stoffelijk of zichtbaar voorwerp de wonden zelve van Jesus' H. ligchaam; en tot geestelijk de smarten, die Jesus door die wonden geleden heeft; de devotie tot het H. Kruis heeft tot zichtbaar voorwerp het kruis zelf, tot geestelijk den gekruisten Jesus, onze verlossing op het kruis bewerkend. Van het geestelijk voorwerp komt de waarde, van het stoffelijk de naam der devotie.

5. Maar gij spreekt daar telkens van Jesus zelve, en mij dunkt werkelijk, dat de persoon van Jesus insgelijks tot het voorwerp behoort, als er van iets wat Hem aangaat spraak is?

Dat is zoo, en derhalve pleegt men ook wel drie soorten van voorwerp te onderscheiden: het stoffelijke, het geestelijke

en het eind-voorwerp, door welk laatste dan de persoon, Jesus zelf, bedoeld wordt, op wien de devotie overgaat.

6. Wat is dan bij onze devotie het stoffelijk voorwerp, dat ook den naam aan die godsvrucht geeft?

Het is: het H. en aanbiddelijk Hart van Jesus.

7. Bedoelt ge daardoor alleen het stoffelijk hart?

Geenszins alleen, ofschoon ik werkelijk het vleeschen Hart van Jesus, in alles behalve de zonde en onvolmaaktheden aan het onze gelijk, bedoel; maar het is dat Hart, zoo als het in Jesus is, en dus vereenigd met Jesus' Godheid en ook niet gescheiden van de overige ligchaamsdeelen van Jesus.

8. Wat is het geestelijk voorwerp?

Jesus' liefde, — dat is, die zaak, welke, gelijk gezegd is, de waarde en voortreffelijkheid aan het stoffelijk voorwerp geeft, ofschoon het hart den naam geeft aan de devotie.

9. En het eindvoorwerp?

Jesus zelf, zijn goddelijke persoon,

dien ik eigenlijk vereer als ik zijn H. Hart vereer, en op wien altoos alle devotie, als tot haar laatste einde, moet overgaan.

10. Kunt ge door het bovengezegde verklaren, waarom anderen op eene andere wijze over het voorwerp schijnen te spreken?

Zeer gemakkelijk; want wij begrijpen nu, waarom zij zeggen kunnen: „Het voorwerp dezer devotie is Jesus Christus vereerd in het edelste deel zijner heilige menschheid, in zijn Hart?” Wij vereeren immers Jesus zelve, maar in en om zijn Hart; wij wenden ons tot zijn Hart, waarin Hij al zijne liefde als in een brandpunt vertoont.

11. Welke drie woorden kunnen dus alles uitdrukken, wat tot het voorwerp gerekend wordt?

Deze drie: Hart — liefde — Jesus; welke zeggen: het Hart vereer ik, wegens de liefde, vooral daarin getoond door Jesus.

12. Is dit alles uitgedrukt in de woorden van Jesus zelve?

Ja; als Hij, zijn Hart vertoonende, zeide: „Ziedaar dat HART, dat de menschen zoo zeer BEMIND heeft;” daar-

door immers stelde Hij zijn Hart voor als het voelbaar stoffelijk, zijne liefde, die Hij zelf aan 't Hart toeschrijft, als het geestelijk, en natuurlijk zich zelve als het eindvoorwerp der devotie.

13. Wat volgt hieruit, als het voorwerp op die wijze beschouwd en begrepen wordt?

Daaruit volgt, dat het Hart van Jesus nooit gescheiden wordt van zijn goddelijken Persoon; dat wij dus tot dit Hart onze gebeden en offers kunnen richten; ja, dat wij het moeten aanbidden met één en denzelfden akt waarmede wij den Godmensch aanbidden.

14. Dan is dit voorwerp allervoortreffelijkst?

Ja, zoo voortreffelijk als Jesus zelf, wiens godheid er al de waarde aan geeft, en maakt dat er niet alleen eene menschelijke liefde, maar ook eene goddelijke liefde in dit Hart werkt.

15. Kunt gij u al het gezegde duidelijk voor den geest brengen, als gij eene afbeelding van Jesus, u zijn goddelijk Hart vertoonende, aanschouwt?

Zeer gemakkelijk: het Hart, dat Hij vertoont, is het onmiddellijk, voelbaar, stoffelijk voorwerp, dat ik vereer. Dat Hart zelf is een zinnebeeld der liefde, welke liefde insgelijks door de vlammen en andere zinnebeelden wordt aangetoond; en toont mij dus het geestelijk voorwerp. De persoon eindelijk, die mij dat alles toont, is Jesus, op wien al mijne vereering overgaat. Ik vereer dus Jesus zelve, om zijne liefde, vooral in zijn Hart, dat als het brand- en middelpunt dier liefde is.

DERDE LES.

Doel dezer devotie.

1. Is er ook een bepaald doel bij deze devotie beoogd?

Zonder twijfel, gelijk er voor elke godsvrucht een eigenaardig doel bestaat.

2. En welk is dit doel?

Wederliefde jegens Jesus.

3. Maar is dit niet het doel van elke godsvrucht?

In zekeren zin ja; doch het geldt toch bij uitnemendheid voor deze devotie, dat wij ons

gansche hart voor het geheele Hart van Jesus moeten over hebben.

4. Komt er ook iets bepaalds bij voor deze godsvrucht?

Iets zeer bepaalds, inzonderheid als wij letten op Jesus' uitdrukkelijken wil, en zelfs op de natuur der liefde, welke ons zijn Hart voorstelt.

5. En wat is dit?

Jesus zelf heeft uitdrukkelijk geleerd, dat wij bij deze devotie niet slechts letten moeten op zijne liefde, in 't algemeen, maar vooral op zijn beleedigde en versmadede liefde, en wij zelve dus in de eerste plaats Hem moeten vereeren vooral in zijn H. lijden en zijne Heilig Sacrament, en verder, wat anderen aangaat, al de oneer moeten trachten te vergoeden welke Hem voortdurend wordt aangedaan. De natuur der liefde voegt er van zelf bij, dat de minnaar voor den Beminde ijvert en aan Hem gelijkvormig tracht te worden.

6. Wat volgt daaruit ten aanzien van het doel dezer godsvrucht?

Dat het algemeene doel (d.i. òf het

dankbaar erkennen van Jesus' liefde, óf de wederliefde), eenige b i j z o n d e r e doeleinden insluit.

7. Welke zijn deze b i j z o n d e r e doeleinden?

Ten 1^e. Het dankbaar overwegen van Jesus' lijden. Ten 2de. Het hartelijk vereeren van 't allerheiligst Sacrament. Ten 3de. De navolging van Jesus' H. Hart, en ten 4de. Het vergoeden van den smaad, die Jesus wordt aangedaan door de ondankbaarheid der menschen, vooral ten aanzien van zijn H. lijden, en in het genoemde aanbiddelijk Sacrament des altaars.

8 Heeft Jesus zelf dit alles duidelijk geleerd?

Ja, onder anderen in de voornaamste verschijning aan de Gelukzalige Maria Margareta. Hij vertoonde zich boven het altaar en den Tabernakel, terwijl zij Hem in 't H. Sacrament aanbad, sprak van zijn overgroote liefde met ondank door de menschen in dit Sacrament zijner liefde vergolden, toonde de voornaamste zinnebeelden van zijn H. lijden in en rondom zijn H. Hart, en vroeg inzonderheid dat er toch met ijver

zou gebeden en gewerkt worden, om alle harten voor zijn Hart te winnen en te voldoen voor de onvergefelijke traagheid van zoo vele ondankbare menschen.

9. Kunt gij u dit alles wederom gemakkelijk voor den geest brengen als gij eene afbeelding van Jesus' Hart ziet?

Zeer gemakkelijk. Het Hart zelf, dat Jesus aanbiedt, herinnert mij de liefde, die natuurlijk wederliefde van mij vordert. De Vlammen waarop het troont, spreken van zijne overgroote liefde, welke Hij bijzonder ons gevoelen laat in zijn aanbiddelijk Sacrament. Het kruis, de doornenkroon en de wonde, wat zeggen zij anders dan zijn bitter lijden? En let ik nu hierbij op Jesus' oog, dat mij aanziet, en op zijne rechterhand, die mijn hart vraagt, dan hoor ik duidelijk: „Leert van mij, omdat ik zacht en ootmoedig van harte ben,”— volgt Mij na.—

10. Nog korter.

Het Hart, dat is wederliefde, ziedaar het algemeene doel; De vlammen, d. i. het Sacrament, en de zinnebeelden

d. i. het lijden, ziedaar het bijzonder doel. — Gelijkvormigheid en navolging liggen in de natuur der liefde.

VIERDE LES.

Beweegredenen dezer devotie.

1. Wat verstaat gij door de beweegredenen eener devotie?

De reden, welke ons aanspoort tot het aannemen en beoefenen van die godsvrucht.

2. Wat zal dan eene beweegreden zijn tot het behartigen van deze devotie tot Jesus' Hart?

Al datgene, wat ons opwekt en trekt om op bijzondere wijze onze aandacht op dat deel van Jesus' ligchaam, dat wij Hart noemen, te vestigen, en aan dit voorwerp een bijzonderen eerbied te bewijzen.

3. Welken invloed hebben die beweegredenen natuurlijk op den mensch?

Vooral dezen, dat hij zulk eene devotie het liefst zal aannemen en behartigen, waarvoor de meeste en sterkste drijfveren gevonden worden.

4. Zijn er dan geheel bepaalde beweegredenen voor de devotie tot Jesus' Hart?

Ongetwijfeld, en niet weinige welke vooral het hart treffen. en het dringen Jesus' Hart te vereeren.

5. Welke zijn de voornaamste?

Deze vier 1^e het voorwerp zelf, Jesus' Hart, 2^e Jesus' wensch, daar Hij zelf deze devotie heeft aangeraden en geleerd, 3^e de gunsten en genaden aan deze godsvrucht verbonden, en 4^e de eigenaardigheid dezer devotie voor onzen tijd van koelheid en onverschilligheid voor Jesus.

6. Waarom zegt gij: het voorwerp zelf?

Omdat het voorwerp een hart is, en wel het Hart van Jesus.

7. Wat maakt dit, dat het voorwerp een hart is?

Dit maakt, dat wij daarin als den zetel en den troon der liefde hebben. Alle volken komen overeen, en de H. Schrift munt nog uit in de bewering, dat het Hart bemint, gelijk het oor hoort en het het oog ziet, zoodat, alhoewel eigenlijk de ziel, door haren wil de liefde uitoefent, toch aan het hart de bewegingen der liefde toegeschreven worden. Vereeren we dus Jesus' H. wonden, zijnen zoeten Naam, ja zelfs het H. Kruis, hoe billijk is het dan

niet, ons met bijzondere aandacht tot zijn H. Hart te wenden, waarin al zijne liefde, als in een brandpunt, schittert.

8. En waarom hebt gij er bij gevoegd: **J e s u s' Hart?**

Omdat juist daarin de sterkste beweegreden ligt. Is immers elk goed en beminnend hart onze aandacht waardig, wat zal niet het Hart van Jesus zijn? het Hart, volgens de heiligen die het vereerd hebben: „de schat der godheid, de Arke des Verbonds, de Bron van alle genaden, de troon der liefde, de fontein des levens, de oceaan der goddelijke barmhartigheid, de poort van het paradijs; de geheime woonplaats der Bruid, haar toevlugt, hare verkwikking en de plaats harer hemelsche lusten, waar de zoetste honig vloeit.”

Zoo immers en op dergelijke wijzen hebben de heiligen Bernardus, Bonaventura, Gertrudis en anderen gesproken.

9. Wat bedoelt gij door Jesus' wensch en begeerte?

Daardoor bedoel ik, dat Jesus zelf op geheel eigenaardige wijze deze devotie geleerd heeft, en zoo doende zeer duidelijk den wensch

te kennen geeft, dat wij die godsvrucht omhelzen.

10. Heeft Hij dan iets bijzonders te dien einde gedaan?

O hoe veel en hoe herhaaldelijk, zoowel in als na zijn leven op aarde! In zijn leven zeide Hij, op zijn Hart wijzend: „Leert van mij, omdat ik nederigen zachtmoedig van harte ben.” Nauwelijks gestorven en nog op het hooge kruis hangende, liet Hij zijn H. Hart openen met de lans, om er ons aller aandacht voor goed op te vestigen. Terstond na zijne verrijzenis toonde Hij vooral die zijdewond aan zijne Apostelen. Daarna heeft Hij aan vele heiligen de bijzondere devotie tot zijn H. Hart ingeboezemd. Eindelijk, als de tijd daar was, is Hij zelf gekomen om deze devotie in de H. Kerk te doen verspreiden en algemeen te maken, en aan alle geloovigen zijn beminlijk Hart meer volkomen te leeren kennen.

11. Heeft Jesus ook werkelijk te kennen gegeven dat Hij dit wenscht?

Herhaalde malen; en zóó lang en zóó krachtig, dat Hij eindelijk heeft overwonnen, al de

binderpalen uit den weg gernimd, en door zijn Stedehonder op aarde de devotie heeft doen goedkeuren en verbreiden.

12. Zijn er te dien einde bijzondere middelen door Hem aangewend?

Zeer vele, en onder anderen, vele wonderen, het verkiezen van eenige bijzondere personen voor de algemeene verspreiding, en een tal van voorregten aan de devotie verleend, welke, zoo als gezegd is, de derde beweegreden ter omhelzing dezer godsvrucht voor ons uitmaken.

13. Welke zijn die voorregten?

Die allen in het bijzonder op te tellen behoort niet tot deze plaats. In 't algemeen zijn er vooral drie: ten 1° de gunsten en aflaten door de H. Kerk aan deze devotie verbonden, ten 2de de rijkste zegen van Jesus' Hart voor alle personen van allen stand en staat, door Jesus zelve beloofd, en ten 3de eene bijzondere plaats in Jesus' Hart, dat is in zijne liefde, met de belofte van onzen naam daarin opgeschreven te zien, als in het boek des levens.

14. Deze beweegreden begrijp ik; doch minder de vierde, straks opgegeven, dat deze

devotie bijzonder zou geschikt zijn voor o n z e n tijd ; waarom zegt ge dit ?

Omdat Jesus zelf dit insgelijks geleerd heeft. Hij wilde, zeide Hij, nog eene laatste poging doen, om den mensch al zijne liefde op het krachtigst te herinneren, en om in deze laatste tijden, nu de godsvrucht en het geloof van zoo velen verflaauwd zijn, het vuur dat Hij van den hemel is komen brengen, met nieuwe kracht te doen branden.

15. Maar dan zouden alle Christenen deze devotie moeten aannemen ?

Indien zij werkelijk „e e n h a r t,” d. i. verstand hebben en verstandig willen handelen, zeer zeker.

16. Is dan deze devotie noodzakelijk voor allen ?

In zoo verre elk Christen Jesus lief moet hebben, en in die liefde deze devotie reeds bestaat, kunnen wij werkelijk wel zeggen, dat deze godsvrucht noodzakelijk is. Bijzondere gebeden te verrigten of zelfs op bijzondere wijze aan Jesus' Hart te denken is daarom nog niet noodig ; maar zou er wel een Christen kunnen zijn, die werkelijk Jesus lief heeft,

de afbeelding van zijn H. Hart aanschouwt en deze devotie kent, zonder die, ten minste op eene of andere wijze, als van zelf te beoefenen? Bij den mensch, dien men vurig lief heeft, rigt men zich van zelf tot het hart, hoe zou dit anders met betrekking tot Jesus zijn?

17. Kunt gij ook deze beweegredenen in de afbeelding van Jesus' Hart ontdekken?

Zonder moeite. In Jesus' H a r t zie ik het beminrend en allerbeminnelijkt voorwerp. De hand, door Jesus uitgestrekt om mijn hart te vragen, toont mij zijnen wensch en vurige begeerte. De magtige liefdevlammen verkondigen luide zijne gunsten. De teekenen zijns lijdens eindelijk zijn een sprekend getuigenis van de ondankbaarheid der menschen, die zulk eene goddelijke liefde met ondank durven vergelden.

V I J F D E L E S .

B e t e e k e n i s d e r z i n n e b e e l d e n v a n J e s u s ' H . H a r t .

1. Waarop is nog bijzonder acht te geven om de devotie tot Jesus' H. Hart wèl te begrijpen?
Op de zinnebeelden, waarmede Jesus zelf

het heeft vertoond en het gestadig wordt afgebeeld.

2. Wat verstaat gij door een zinnebeeld?

Eene afbeelding, die tot de zinnen spreekt, d. i. eene zaak of het beeld eener zaak, die, op zich zelve stoffelijk, iets anders, wat niet stoffelijk is, voor den geest brengt; zoo is b. v. het hart zelf, of een afgebeeld hart, het zinnebeeld der liefde.

3. Welke zijn dan de zinnebeelden, door Jesus zelve met zijn aanbiddelijk Hart verbonden?

Het kruis, de doornenkroon, de wonde, en de vlammen.

4. Wat is hunne beteekenis?

Zij hebben vooreerst eene beteekenis, die wij de algemeene kunnen noemen; maar bovendien is er ook eene bijzondere beteekenis aan elk dezer zinnebeelden te hechten.

5. Welke is die algemeene beteekenis?

Het kruis, de doornenkroon en de wonde hebben betrekking op Jesus' lijden, en zijn dus allertreffendste zinnebeelden daarvan. De vlammen zijn een zinnebeeld der liefde, en dewijl Jesus zijne liefde op bijzondere wijze in zijn

H. Sacrament doet uitschitteren, moeten zij ook hieraan herinneren. Jesus' lijden en het Sacrament zijner liefde, ziedaar dus de twee hoofdzaken door deze zinnebeelden aangeduid.

6. Waarom onderscheidt ge bovendien eene bijzondere beteekenis?

Omdat ook elk dezer zinnebeelden op zich zelf kan beschouwd worden en elk hunner werkelijk eene eigen beteekenis heeft.

7. Wat beteekent dan het kruis?

Het kruis is het zinnebeeld des geloofs. Door het kruis immers heeft Jesus onze vijanden, den duivel en de wereld, overwonnen en van den anderen kant, zegt de H. Joannes: „dit is de overwinning, die de wereld overwint, ons geloof.” Daarom heeft Jesus het als een zegeteeken boven op zijn H. Hart geplaatst.— Het kruis is bovendien het beeld des lijdens, en herinnert dus de kruisjes, die ook onze harten moeten sieren; want zonder kruis is geen hart aangenaam aan Jesus.

8. Wat beduidt de wijd openstaande zijdedwond?

Zij toont ons overduidelijk, dat wij uit Jesus' Hart alle genaden moeten erlangen, en evenzeer dat wij daarin onze toevlugt moeten nemen.

Zij wordt dus te regt genomen voor een zinnebeeld der hoop. Want uit die bron vloeit ons heil, en in die steenrots rusten wij veilig.

9. Dan zullen de vlammen van zelf een zinnebeeld der liefde zijn?

Ongetwijfeld, waarin niemand zich vergissen kan. De vlammen toch zijn altoos een zinnebeeld der liefde; vlammen om een hart toonen de hoogste, vlammen om Jesus' Hart de onbegrijpelijkste liefde.

10. En wat zult gij dan nu het natuurlijkst, na het geloof, de hoop en de liefde, in de doornen zien?

Die wijzen ons van zelf op een waar en diep gevoeld b e r o u w. Toen Adam gezondigd had, werd hem voorspeld, dat de aarde hem distelen en doornen zou voortbrengen. De tweede Adam, onze goede Jesus, had die doornen niet verdiend.

Maar niettemin heeft Hij die willen gevoelen, om ons al het grievende der smarten, door onze zonden Hem aangedaan, te doen beseffen. Zien we dus die kroon van doornen om Jesus' Hart geslingerd, dan zullen wij weenen om onze misdrijven, en die nitwischen, met Gods genade, door ons innigst leedwezen en hartelijkste liefde.

Z E S D E L E S .

V o o r r e g t e n d e z e r d e v o t i e .

1. Waarom spreekt gij nog eens van de voorregten dezer godsvrucht?

Omdat zij bijzonder geschikt zijn om den ijver op te wekken, door de gedachte der H. Kerk en den wensch van Jesus' Hart zoo overduidelijk te doen kennen.

2. Heeft Jesus zelf bijzondere beloften gedaan ten voordeele van hen, die er zich op toeleggen zijn goddelijk Hart te doen eeren?

Ja, zeer vele, waarvan deze XI de voornaamste zijn. 1. Ik zal hun alle genaden geven, die zij noodig hebben in hunnen staat. 2. Ik zal den vrede in hunne huisgezinnen brengen. 3. Ik zal hen vertroosten in al hunne droefheden. 4. Ik zal hunne veilige toevlugt zijn gedurende het leven en inzonderheid in de ure des doods. 5. Ik zal overvloedige zegeningen schenken aan al hunne ondernemingen. 6. De zondaars zullen in mijn Hart den oorsprong en den oneindigen oceaan der barmhartigheid vinden. 7. De laauwe zielen zullen vurig worden. 8. De vurige zullen spoedigen voortgang doen in de volmaakt-

heid. 9. Ik zal de plaatsen zegenen, waar het beeld van mijn Hart zal geplaatst en in eere zijn. 10. Ik zal aan de priesters de gave schenken van de versteendste harten te treffen. 11. Eindelijk al de personen, die deze godsvrucht verspreiden, zullen hunnen naam in mijn Hart geschreven hebben en hij zal er nooit uitgewischt, worden. — Al deze gunsten heeft Jesus, onder anderen aan de Gelukzalige Maria-Margareta beloofd; en zijn goddelijk onfeilbaar woord blijft borg voor de uitkomst en vervulling jegens allen, die tot het einde toe in zijne liefde volharden

3. Wat heeft de H. Kerk hier bijgevoegd?

Verscheiden volle en gedeeltelijke aflaten welke opgegeven worden op het inschrijvingsbewijs van het Broederschap, en waarvan de voornaamste zijn de volle aflaten. 1. Op den dag der inschrijving. 2. Op het feest van 't H. Hart of den daaropvolgenden zondag. 3. Op den 1sten vrijdag (of zondag) van elke maand. 4. Op een dag naar verkiezing in elke maand. 5. In het uur des doods. — Verder volle aflat (der staties van Rome) 6. Op de feestdagen van O. L. Vrouw Onbevleete Ontvangenis, Geboorte, Boodschap

Lichtmis en Hemelvaart. 7. Op Allerheiligen, en Allerzielendag. 8. Op de feesten van den H. Joseph, de H. H. Apostelen Petrus en Paulus, den H. Joannes Apostel en Evangelist, en den H. Gregorius den Grooten (12 Maart) 9. Op de zes vrijdagen (of zes zondagen) die het feest van 't H. Hart voorafgaan.

4. Wat wordt er vereischt om die volle Aflaten te verdienen?

1. Ingeschreven te zijn in het Broederschap van 't H. Hart van Jesus (zoo dit mogelijk is; anders kan men ze toch verdienen, — Prinzivalli, vertaald door P. Reynen, bl. 121). 2. Gewoonlijk biechten en communiceeren. 3. Dagelijks bidden: één Onze Vader, één Wees gegroet, eens: Ik geloof in God den Vader, ter eere van Jesus' Hart, en daarbij voegen: Zoet Hart van Jesus, maak dat ik U altijd meer beminne. 4. Het bezoeken van de kerk van het Broederschap voor de Aflaten van n°. 6, 7 en 8; voor die van n°. 9 is het genoeg eene kerk te bezoeken, waar het feest van 't H. Hart gevierd wordt, en voor n°. 1—5 is het kerkbezoek niet noodig.

5. Zijn er nog andere voorregten met deze devotie verbonden?

Behalve eene menigte van gedeeltelijke aflaten, die men verdienen kan, wordt men deelachtig, na den dood, aan de drie H. Missen, die maandelijks gelezen worden te Rome voor de afgestorven leden van het Broederschap.

T W E E D E D E E L.

Oorsprong en verbreiding dezer devotie.

Z E V E N D E L E S.

Verschillende tijdperken dezer godsvrucht. Voorafbeelding, vervullingen en voltooiing.

1. Is er behalve het gezegde nog iets anders, wat bijzonder aanspoort tot het behartigen dezer devotie?

Ja, haar oorsprong en spoedige verbreiding, waarin wij den vinger Gods erkennen.

2. Wat verstaat gij door dien oorsprong?

Al datgene wat God heeft gedaan of laten doen, om ons deze devotie bekend en aangenaam te maken.

3. Kunt gij daartoe ook de oudste tijden mederekenen en zelfs opklimmen tot het Paradijs?

Waarom niet? daar toch alles ter onzer onderrigting is geschreven, en ook het menschelijk hart van het begin af, al is het door geheimzinnige en donkere sluijers, naar het beloofde Hart-Gods moet uitgezien hebben.

4. Moogt ge dan, gemakshalve, verscheidene tijdperken onderscheiden?

Ja, en vooral drie: het tijdperk der voorafbeelding, dat der vervulling en dat der voltooiing.

5. Wat noemt gij het tijdvak der voorafbeelding?

Den tijd van het Oude Testament.

6. Hoeveel soorten van voorafbeeldingen waren daar?

Twee; ééne door feiten en ééne door woorden sprekend; of veelligt beter gezegd: eene eigenlijk gezegde voorafbeelding door zaken of personen, en eene prophetische voorspelling met woorden van het toekomstig Hart Gods sprekend.

7. Welke zijn de voornaamste zakelijke voorafbeeldingen geweest?

De voornaamste had plaats in het Paradijs

zelf. Want gelijk Eva genomen is uit de zijde van den slui merenden Adam, zoo zou eens Jesus' Bruid, zijne H. Kerk, uit Jesus' zijde genomen worden, terwijl Hij zelf als de tweede Adam, op het kruis, in den zoeten slaap des doods lag verzonken. De vervulling en de verklaringen der H. H. Vaders hebben deze voorspelling duidelijk gemaakt. Door het bloed immers en het water, dat toen uit Jesus' geopend Hart vloeide, worden de H. H. Sacramenten aangeduid, het doopsel waardoor de H. Kerk wordt gevormd, en het H. Sacrament des Altaars, waardoor zij, met Jesus' bloed, wordt gevoed.

8. Zijn er nog andere voorafbeeldingen te vinden ?

Met de opening door Noë gemaakt in de zijde der arke wordt insgelijks door sommigen de zijde wond van Jesus vergeleken. De steenrots, door Mozes' staf aangeraakt, en water voortbrengend, mag insgelijks genoemd worden ; want de steenrots, — zegt de H. Paulus, — was Christus. De H. Kerk zelf noemt in hare Daggetijden het Hart van Jesus de Arke, die het Nieuwe Testament in zich bevat. En zoo zijn er alligt meerdere, min of meer dui-

delijke voorafbeeldingen van Jesus' H. H. Hart geweest.

9. Welke zijn de voornaamste prophetiën ?

Die van David, Salomon en Zacharias.

10. Wat behelzen zij hoofdzakelijk ?

De gekroonde psalmzanger zingt: dat het Hart van den Messias. op het kruis verheven, worden zal als gesmolten was in zijnen boezem door het vreeselijk lijden; dat het te vergeefs naar een vertrooster in zijne smarten zal zoeken; maar desniettemin blijft vertrouwen op God, die Hem niet in de onderwereld laten zal. Lijden en glorie beide zijn dus voorspeld. — Salomon noemt den dag van de verloving des Verlossers met den mensch den dag van de blijdschap zijns harten, en toont dus zijn Hart in volle vreugde wegens zijne verbinding met de harten der menschen. — Zacharias eindelijk zegt overduidelijk, dat alle menschen, en vooral zij, — die den Messias kwellen, eenmaal zullen opzien tot Hem, aan het kruis verheven, dien zij wreedelijk hebben doorstoken, welke prophetie door den H. Joannes, die de vervulling zag, van de doorboring van Jesus' Hart verklaard wordt.

11. Wanneer is dan dit alles in vervulling gegaan?

Op het kruis, -- toen de krijgsman, tot Jesus' ligchaam naderend en ziende dat Hij reeds gestorven was, Jesus' beenderen niet brak, maar met geweld de speer in de rechterzijde van Jesus dreef, waardoor er bloed en water uit zijn H. Hart vloeide, om te zamen met den Geest, — gelijk de H. Joannes leert, — getuigenis te geven op aarde, gelijk de Vader, de Zoon en de H. Geest getuigenis geven in den hemel.

12. En noemt gij deswege dit oogenblik het tijdstip der vervulling?

Juist daarom. Want het geen tot nu toe was voorafgebeeld en voorspeld, was nu in werkelijkheid geschied, en het Hart Gods, als de Bruidgom zijner Kerk, als de deur en ingang in die Kerk, als de bron van het geestelijk voedsel voor die Kerk, was nu voor aller oog zichtbaar en openbaar geworden.

13. Wat bedoelt gij dan verder met het tijdperk der voltooiing?

Den tijd van het N. Testament, door Jesus' dood geopend, en als 't ware met zijn hartebloed bezegeld, met het doel om van nu af het Hart van den

gekruisten Godmensch op de volmaaktste wijze aan de geloovigen ter vereering voor te stellen.

14. Is dan ook aanstonds die vereering van Jesus' Hart begonnen?

Ongetwijfeld, ofschoon wij, om juister te spreken, ook hierbij weêr twee tijdvakken onderscheiden kunnen.

15. Welke zijn die?

Het tijdvak der b i j z o n d e r e en het tijdvak der a l g e m e e n e v e r e e r i n g.

16. Wat bedoelt gij met die bijzondere vereering, en hoelang heeft die geduurd?

Die heeft geduurd tot op het einde der XVII eeuw en daarin bestaan, dat wel vele bijzondere, vooral heilige personen, Jesus' Hart op hunne manier vereerden, maar nog geene algemeere wijze van vereering door de geheele H. Kerk aangenomen en aan de geloovigen voorgesteld was.

17. Zijn er dan van het begin af heiligen geweest die deze devotie beoefend hebben?

Zeer zeker, en in de eerste plaats de H. Maagd zelve, die Jesus' Hart zag geopend worden op het kruis, en weldra de breede wonde van nabij kon aanschouwen, als zij Jesus' ligchaam in hare armen ontving. Niemand voorzeker kende ooit

beter dat goddelijk Hart dan zij ; niemand kon in eigen hart dieper door die liefdewond getroffen zijn. — Wat de H. H. Joannes, Magdalena, Nicodemus, Joseph van Arimathea en de vrome vrouwen moeten gevoeld hebben, kunnen wij ook ligter begrijpen dan beschrijven.

En indien in 't algemeen de eerste Christenen met zooveel liefde Jesus' heilige wonden vereerd hebben, hoe zouden zij zijn Hart hebben vergeten, welks liefdevlammen zij allen van zoo nabij hadden gevoeld?

18. Welke zijn de latere getuigen ?

De Leeraars en Vaders der H. Kerk, die immers zoo heerlijke dingen van Jesus' Hart hebben geschreven. „De soldaat, — zegt b. v. de H. Augustinus, — heeft voor mij de zijde geopend, ik dring daar binnen en rust daar veilig;” en elders: „o Hart, o Bron der levende wateren ! geef mij te drinken van het heilzaam vocht, dat uit U voortstroomt.” — „Ziedaar, zegt de H. Bonaventura de poort van het Paradijs weêr geopend; het zwaard, dat er den ingang van afsloot, is verwijderd door de lans van den soldaat; de schat der eeuwige wijsheid en liefde is geopend; treed er

dus in door de opening dezer goddelijke wonden.” En hoevele heiligen hebben op deze of dergelijke wijze gesproken en voortdurend getoond, hoezeer zij het H. Hart van Jesus kenden en lief hadden.

19. Noem eenige dier heiligen.

De H. H. Thomas, Philippus Nerijs, Petrus van Alcantara, vooral Bernardus en de H. Franciscus van Sales, de H. Aloijsius, en ook onze landgenoot de Gel. Petrus Canisius, te Nijmegen geboren.

20. Wat deed deze laatste?

Op den 6 September 1549, — schrijft hij zelf in zijn dagboek, — hebt Gij mij, o goddelijke Verlosser, uw aanbiddelijk Hart geopend en mij vergund er een blik in te werpen; Gij hebt mij uitgenoodigd in U de wateren des heils te putten, en bevolen aan uwe heilige bronnen te drinken. Eindelijk, mijne brandende lippen op uw allerzoetst Hart drukkend, heb ik het gewaagd mij te lesschen aan die goddelijke bron; en Gij hebt mij beloofd, o Heer! om de naaktheid mijner ziel te bedekken, een hemelsch kleed, zamengesteld uit drie soorten van stof, het best overeenkomend met mijne Professie (die hij den volgenden dag

zou afleggen) de vrede, de liefde, en de standvastigheid." — Zoo werd dus deze zalige, reeds eene eeuw voor de Gel. Margareta, een Apostel volgens Jesus' Hart. Hieruit is het ook te begrijpen, hoe hij zoo wonderveel ter eere van Jesus mogt doen, en insgelijks nooit ophield 's morgens en 'savonds tot Jesus' H. Hart zijne toevlugt te nemen (Acta Beatificationis.)

21. Zijn er ook heilige vrouwen, die bijzonder in deze devotie hebben uitgemunt?

Zeer vele, onder welke uitmunten de H. Gertrudis, die van den H. Joannes vernemen mogt, dat eens in later tijden de devotie tot Jesus' Hart geheel algemeen zoude worden; hare zuster, de H. Mechtildis, die niet ophield over de onnoemelijke gunsten te spreken, welke zij dagelijks door deze devotie verkreeg; de H. Clara, welke geen dag liet voorbijgaan, zonder het goddelijk Hart van Jesus te groeten en te vereeren; de H. Catharina van Senen, die de heilige wonden op geheimzinnige wijze, en de H. Teresia, die insgelijks even innerlijk eene liefdewond in het hart ontving. De H. H. Maria Magdalena de Pazzi, Rosa van Lima, Margareta van Cortona,

Clara van Montefalco en menige andere zouden ook nog genoemd moeten worden.

22. Zoodat dus werkelijk deze devotie reeds van ouds bestond?

Voor de zaak, ja, ofschoon zoodanig, dat we die ook wel eene algemeene devotie, maar toch beter eene devotie der heiligen konden noemen; anders noemen wij die liever eene bijzondere devotie, gelijk gezegd is, wijl zij eigen was aan bijzondere personen.

ACHTSTE LES.

Oorsprong der devotie als algemeen geworden e gods vrucht.

1. Wat is uwe bedoeling als ge spreekt van algemeen geworden devotie?

Daardoor wil ik zeggen, dat de reeds bij sommige personen bestaande devotie tot Jesus' Hart, ten 1ste door de H. Kerk zelve aangenomen, en aan alle geloovigen voorgesteld, ten 2de ook door meer bepaalde en uiterlijke eerbewijzingen uitgedrukt en beoefend is geworden.

2. Zoodat de devotie tot Jesus' Hart eigenlijk niets nieuws is?

Volstrekt niet, voor hetgeen den aard en de

bijzondere vereering betreft, maar alleen ten aanzien van de wijze waarop, het aantal personen door wie, en vooral eenige middelen (zoo als in 't bijzonder de feestdag, de afbeeldingen en gebeden) waarmede het vereerd wordt.

3. Wie is dan begonnen die bijzondere godsvrucht meer algemeen te maken, wie is de Insteller van de devotie?

Niemand anders dan Jesus zelf; gelijk wij ook werkelijk verwachten mogten, dat Hij, die ons zijn Hart geschonken en altoos zijne heilige Kerk bestuurd heett, met eigen mond ons deze godsvrucht leeren zou, als Hij in de laatste tijden, zoo als Hij vooraf aan de H. Gertrudis verkondigd had, de schatten van zijn beminnelijk Hart volmaakter wilde doen kennen.

4. En waarom wilde Hij dit?

Zoo als Hij zelf zeide: Om de harten der menschen, die helaas! meer en meer koud werden, op nieuw te verwarmen; om het vuur, dat Hij zelf op onze aarde was komen brengen, van nieuws te doen branden; om eindelijk nog eene krachtigste poging zijner liefde aan te wenden, ten einde alle harten tot het zijne te trekken.

5. En wat heeft Hij inzonderheid te dien einde gedaan?

Hij heeft, volgens zijne gewoonte, een heilig doch oogenschijnlijk zwak werktuig uitverkooren, om al wederom in de zwakheid te zegevieren en door datgene, wat gering en nietig schijnt aan den mensch, den trots der hoovaardigen te beschamen.

6. En wie was dat?

De Gelukzalige Maria Margareta A la Coque, nu onlangs, in September 1864, gelukzalig verklaard door Z. H. Pius IX, dien God spare!

7. Wanneer heeft die zalige geleefd?

Zij is geboren den 22 Julij 1647 en leefde later verborgen (gelijk aan 't nederig p a r e l b l o e m p j e of Marguérîte, welks naam zij droeg) in het klooster van de Orde der Visitatie, (ingesteld door den H. Franciscus van Sales en de H. Joanna de Chantal,) te Parais-le-Monial in het bisdom Autun. Zij stierf in den onderdom van ruim veertig jaren, den 17 October 1690, gelijk zij geleefd had, als eene heilige bruid van Jesus' Hart.

8. Wat is het opmerkelijkst van hetgeen er is omgegaan tusschen haar en het Hart van Jesus?

De beroemde verschijning van den goddelijken Verlosser, waarin Hij haar uitverkoor om de Apostel van zijn H. Hart te worden en de devotie tot dat aanbiddelijk Hart in de gansche H. Kerk te verspreiden.

9. En wat is het voornaamste in die verschijning zelve ?

Drie dingen : de plaats en tijd van het visioen, de vertooning van het goddelijk Hart, en de woorden zelve door Jesus gesproken.

10. Waarom zegt gij : de plaats en de tijd ?

Omdat Jesus haar verscheen op den dag van het Octaaf van 't H. Sacrament, en wel boven het Altaar of den Tabernakel, als om aanstonds te wijzen op het innig verband dat er tusschen deze devotie en het H. Sacrament zelf gevonden wordt.

11. Op welke wijze vertoonde Jesus zijn H. Hart ?

Rustende op een troon van vlammen en naar alle zijden stralen nitschietend, terwijl midden in zijn Hart de zijdewond zichtbaar was, daaromheen de doornenkroon kronkelde en bovenop het zegeteeken zijner liefde, het H. Kruis, praalde.

12. Welke waren Jesus' woorden ?

O allerzoetst en hartroerend klonk het in de ooren der gelukzalige!

„Ziedaar het Hart, dat de menschen zoozeer bemind heeft, dat het niets heeft gespaard, ja, zich zelf als uitgeput en verteerd heeft om hun zijne liefde te bewijzen. En toch, in de plaats van dank, ontvang ik van de meeste menschen slechts ondankbaarheid, door hunne verachting, oneerbiedigheden, heiligschennissen en koudheid jegens Mij in het Sacrament mijner liefde.” — „Dit, — ging Hij weldra vort, — veroorzaakt mij meer smart, dan alles wat ik in mijn lijden verduurd heb. Want, wilden de menschen mijne liefde met wederliefde beantwoorden, ik zou alles, wat ik voor hen gedaan heb, als weinig rekenen, en gaarne, zoo het mogelijk ware, nog meer voor hen lijden.”

13. Liet Jesus het bij die hartroerende woorden?

Integendeel; Hij noodigde de Gelukzalige uit, Hij gebod haar het groote werk, zoo spoedig mogelijk, te beginnen, en zijn slagtoffer en werktuig te worden om dit aanbiddelijk Hart vuriger te doen liefhebben en meer te doen eeren.

14. Wat was het voornaamste wat Jesus te dien einde voorschreef?

Ten 1ste de afbeelding van zijn H. Hart, gelijk het verbeeld was, openlijk ter vereering uit te stellen, om de harten der menschen te treffen. Ten 2de op den vrijdag, die valt na het Octaaf van H. Sacramentsdag, een feestdag ter eere van zijn H. Hart in te stellen, waarop men inzonderheid door eene H. Communie en eene eereboete eenigzins zou voldoen voor de beledigingen Hem aangedaan.

15. Voegde Jesus er ook aanmoedigende woorden en beloften bij?

Ja, en wel in de eerste plaats dat Hij zelf zijne dienaars zou onderrigten; vervolgens dat Hij haar een medehelper zou geven om de devotie te verspreiden; eindelijk, dat Hij allen, die deze godsvrucht omhelzen wilden, overvloedig zou zegenen. „Verkondig dit, — zeide Hij onder anderen, — en laat het in de gansche wereld bekend maken, dat ik aan mijne genadegaven geen grenzen stellen zal voor allen, die ze in mijn Hart zullen zoeken.”

16. Wat moet gij hiernit besluiten?

Dat Jesus zelf de Insteller dezer devotie is,

en dat allen, die wijs willen handelen, naar zijne woorden moeten luisteren.

NEGEND E L E S.

Verbreiding dezer devotie.

1. Werd deze devotie, na Jesus' instelling, spoedig verbreid?

Vrij spoedig, ofschoon niet zonder eerst, gelijk alle werken Gods, een hevigen tegenstand te hebben ondervonden.

2. Van waar kwam die tegenwerking?

Van de kwaden en van de goeden. Van de kwaden, wyl de hel in deze godsvrucht een nieuw middel zag ter volmaking van velen; van de goeden, uit overdreven vrees voor eene gevaarlijke nieuwigheid.

3. Had de zalige daar veel door te lijden?

Zeer veel; doch het zegel der werken Gods is het kruis, en Jesus' Hart kon immers niet anders dan zegevieren over Satan.

4. Welke middelen heeft Jesus bij voorkeur gebezigd?

De standvastigheid zelve zijner getrouwe dienaars, en hierbij de getrouwheid en voorzigtigheid van den raadsman en geleider, dien Hij haar belocfd had. Deze was P. de la Colombière

van het gezelschap van Jesus, wiens naam, gelijk de groote Paus Benedictus XIV zegt, — eroomd is onder de predikers des evangelies. — Maria Margareta begon met de devotie aan hare Novicen voor te stellen, hoewel hierdoor het eerste onweer opkwam, dat niet gestild kon worden, dan door het doen verdwijnen van de afbeelding van Jesus' Hart, waardoor het ontstaan was. Pater de la Colombière werkte buiten het klooster. Hij zelf was ook de eerste, die zich, volgens de regels der gelukzalige, als leerling en aanbidder aan Jesus' Hart toewijdde. Dit was in 't jaar 1675, den 21 Junij, den vrijdag die op 't octaaf van H. Sacramentsdag volgde. Hij was ook de eerste, die ondervond, hoeveel men door deze devotie op de harten der zondaren vermag.

5. Was hiermeê de feestdag ingesteld?

Verre van daar. Eerst in 1685 op een vrijdag, feest der H. Margareta, patrones der ijverige Novicen-meesteres, onze Maria-Margareta, verzocht deze laatste hare novicen al de eerbewijzingen alsmede hare bloemruikers niet aan haar maar aan het H. Hart van Jesus aan te bieden. Allen stemden gaarne hierin toe, en nu

werd een eenvoudig stukje papier, waarop het Hart van Jesus, omringd van vlammen, geschetst was, de eerste afbeelding, die ter openbare vereering is uitgesteld.

6. Werd nu ook door het geheele klooster dit feest reeds mede gevierd?

Alles behalve dat. Maar even als het feest van het H. H. Sacrament vroeger te Luik zelf, waar de H. Juliana leefde, door wie Jesus zijn wil liet verkondigen, zoo vond nu wederom te Paray zelf en onder de eigen medezusters van Maria Margareta het feest van 't H. Hart den eersten tegenstand. Eerst het volgend jaar, 1686, nam de zaak eene andere wending. De medezuster van Margareta, die zich het sterkst tegen de devotie verklaard had, (gewis ter goeder trouw, dewijl ze dacht dat de zaak tegen de regels was), werd op eens door Jesus verlicht op het Octaaf zelf van 't H. Sacrament. Zij zelve vraagt nu eene afbeelding van 't H. Hart aan de zalige Novicen-meesteres, plaatst die in 't koor der religieusen en doet aldus allen verbaasd staan door hare plotselinge verandering. Er was te meer grond voor, wegens Margareta's voorspelling, dat juist diegenen, die het meest tegen de devotie geijverd hadden, er de voor-

naamste bevorderaars van worden zouden. Zoo overwint altoos de zachtmoedige rede.

7. Heeft de Gelukzalige nog andere dingen voorspeld?

Ja, en onder meer, dat de tegenspraak het langst zou voortduren in haar bisdom Autun en vooral te Paray zelf, wat ook werkelijk gebeurde; want, toen reeds in Frankrijk in alle huizen der visitatie de devotie gevestigd was, verkreeg eerst Paray in 1713 de vergunning van het feest van 't H. Hart te vieren met eene goedgekeurde Mis ter eere van Jesus' Hart. (Hug. p. 34.)

8. Hoe ging het nu verder met de verbreiding dezer devotie?

Uiterst voorspoedig; zòò voorspoedig, dat men reeds een 40 jaren na den dood der Gelukzalige daarin den vinger Gods herkende. (Gallif. p. 17.) Hoe meer de hel tegenwerkte, hoe meer het werk Gods vooruitging, gelijk eene bloem, die aan een frisschen stroom geplant, door geen stormen geknakt, door geen zonnegloed verschroeid kan worden.

9. Welke waren nog bijzondere middelen, door Jesus gebezigd?

Vooreerst de werken van P. de la Colombière,

waarin hij, onder anderen, de b i j z o n d e r e o p e n b a r i n g, aan Margareta gedaan, had opgeteekend. Alzoo werd zij algemeen bekend en met haar de devotie tot Jesus' H. Hart. Hierbij kwam een werk over het H. Hart van een anderen leidsman der gelukzalige, P. Croiset, dat algemeen verspreid werd. Nu volgde er weêr een hevige storm, zóó verschrikkelijk, dat al wat deze devotie aanging, zelfs de bloote naam, gehaat werd. De bloem bloeide intusschen in stilte voort, besproeid door den dauw des kruises. Eenige Bisschoppen waren reeds begonnen de devotie goed te keuren; anderen voegden zich nu bij hen; ook de Apostolische Stoel nam haar onder hare bescherming, en wat Clemens X reeds eenigzins begonnen was, in zijne bulle van 4 Oct. 1674, werd meer en meer bevestigd, onder anderen door Pius VI, die haar verdedigde tegen de Jansenistische Sijnode van Pistoja. De pest, die in 1720 in de schoonste steden van Provence woedde, werd een der groote middelen om allen tot het H. Hart van Jesus de toevlugt te leeren vinden. Eindelijk was de volkomen overwinning behaald. Reeds in 1733 telde P. Gallifet meer dan 120 prelaten en boven de 360 broederschappen ten gunste van 't H. H. Hart

van Jesus. Zoo overwon dus de zachtmoedige Jesus, gelijk Hij herhaaldelijk aan zijne getrouwe dienares voorspeld had.

10. Moest er intusschen nog altoos gewerkt worden ter verspreiding van die devotie?

Natuurlijk, gelijk ook nu nog geschieden moet voor elke godsvrucht, die Jesus dierbaar is.

11. Wie moeten dan medewerken tot die heilzame verbreiding?

Zonder twijfel, in de eerste plaats, de Priesters en Religieusen; maar niemand is door Jesus uitgesloten. Heeft Hij ook opzettelijk de geestelijke dochters van den H. Franciscus van Sales en de Paters der Sociëteit van Jesus aangewezen aan de Gelukzalige Margareta; zijne heerlijke beloften zijn toch voor allen, die zich moeite geven om zijn H. Hart te doen eeren.

12. Wat moet men te dien einde verrigten?

Een elk moet daarin, natuurlijk, volgens zijnen staat te werk gaan. Maar wat belet wie het ook zij, die devotie te doen kennen, goede boeken, medailles of afbeeldingen van het H. Hart te verspreiden, of ten minste te bidden, dat het goddelijk Hart van Jesus meer en meer worde vereerd? Zalig zij, die dit heil begrijpen, en aldus waardig worden den zegen van Jesus!

DERDE DEEL.

Oefeningen der devotie tot het H. Hart van Jesus.

TIENDE LES.

Over de oefeningen der vereering
in 't algemeen.

1. Hoeveel soorten van akten of handelingen kunnen er bestaan bij het beoefenen eener devotie?

Twee: inwendige en uiterlijke.

2. Wat verstaat gij door inwendige?
Zulke akten, welke aan de ziel of den geest eigen zijn.

3. Hoe velerlei zijn deze?

Driederlei; volgens de drie vermogens der ziel: akten van het verstand, van den wil en van het geheugen.

4. Wat moet het verstand doen?

Het moet, zooveel doenlijk, het voorwerp der devotie (hier het H. Hart van Jesus) leeren kennen, en daardoor eene hooge achting jegens hetzelfde opvatten.

5. Wat is het werk van den wil?

De gevoelens van het hart op te wekken, en

daardoor het voorwerp, voorgelicht door de kennis des verstands, zoo veel mogelijk te vereeren.

6. Wat blijft dan nog over voor het geheugen?

Twee dingen, gestadig voor den geest te brengen, ten 1^e de zaak zelve, het voorwerp, dat men vereert, en ten 2^e al die eigenschappen, om welke dat voorwerp onze achting en eerbied verdient.

7. Wat bedoelt gij door de uiterlijke vereering?

Zulk eene, waar het ligchaam en de zinnen deel aan hebben, b. v. knielen, een feest vieren de ceremoniën, enz.

8. Volgt deze van zelf uit de innerlijke vereering?

Zonder twijfel, gelijk zij ook ligt in de natuur van den mensch. Waar een vuur is, daar slaat het om zich heen; waar de liefde in het hart is, daar vertoont zij zich aanstonds naar buiten; en die uiterlijke vertooning der inwendige liefde, dit is juist de uiterlijke vereering.

9. Kan deze uiterlijke vereering nog in onderdeelen gescheiden worden?

Gemakshalve, ja; want er zijn meer bijzondere en meer algemeene oefeningen; bijzondere, die aan een bepaalden tijd zijn verbonden

algemeene, die altoos, door allen en te allen tijde kunnen verrigt worden.

ELFDE LES.

Inwendige oefeningen.

1. Op welke wijze zal de ziel haar verstand oefenen met betrekking tot deze devotie?

Door te trachten Jesus' goddelijk Hart zoo veel mogelijk te leeren kennen, — zijne voortreffelijkheid, heiligheid, waarde, grootheid; zijne deugden en voorregten; zijne liefde en zijn lijden, kortom, al de schatten der genade, welke het bevat en waardoor het een welgevalen des eeuwigen Vaders en het voorwerp der liefde en aanbidding aller Engelen en menschen is.

2 Welke zijn de voornaamste middelen om dit te verkrijgen?

Deze drie: Het gebed, de lezing en de overweging; maar het gebed moet vertrouwvol en aanhoudend zijn, de lezing over Jesus' Hart met aandacht geschieden, de overweging dikwerf en met vlijt worden herhaald.

3. Wat zal de wil daardoor natuurlijk te doen hebben en doen?

Die aandoeningen en gevoelens opwekken en koesteren, welke uit de opgedane kennis van

zelve voortvloeijen ; b. v. de aanbidding, dankzegging, eer, liefde, dankbaarheid, vertrouwen, ijver voor zijne glorie, navolging zijner deugden, smart over de Jesus aangedane beledigingen, begeerte om daarvoor te voldoen, vereeniging van het harte met zijn aanbiddelijk Hart, en meer dergelijke.

4. Wat blijft dan nog voor het geheugen over?

Eene gestadige herinnering aan en een vertrouwelijke omgang met Jesus' Hart; met andere woorden : Jesus' Hart gedurig voor de oogen van zijn eigen hart en als 't ware ons hart in het zijne en zijn Hart in het onze te verbergen.

5. Is er iets wat hiertoe helpt en er naauw meê samenhangt ?

Voorzeker, en wel ten 1^e gedurige akten te doen ter eere van Jesus' Hart. Ten 2^e onze werken, gelijk de heiligen, te volmaken volgens Jesus' Hart, en ten 3^e al wat we doen te verrigten in vereeniging met zijn goddelijk Hart.

TWAALFDE LES.

Over de uiterlijke vereering.

I. Bijzondere oefeningen.

1. Welke oefeningen behooren inzonderheid tot de uiterlijke akten dezer devotie?

Het vieren van het feest van 't H.H. Hart,

het vereeren van diens afbeeldingen, het bezoeken zijner kerken of altaren, het intreden in zijn broederschap; verder: het doen of laten doen van novenen, gebeden, heilige missen, communiën en andere goede werken te zijner eere, als vasten aalmoezen, en dergelijke meer.

2. Kunt gij die oefeningen nog onderscheiden in verschillende soorten?

Ja, er zijn er, die maar eens voorkomen in het gansche jaar, andere voor elke maand, andere voor de week, weêr andere die dagelijks kunnen plaats vinden.

3. Welke zijn die van elk jaar?

Vooreerst het feest van het H. Hart. Het is door Jesus zelven bepaald op den vrijdag na het octaaf van H. Sacramentsdag.

4. Wat heeft Jesus zelf gevraagd, dat alle geloovigen op dien feestdag zouden doen?

Ten 1^e eene H. Communie, en ten 2^e eene akt van eereboete of eerherstel om zijn beleedigd Hart voldoening te geven.

5. Wat verstaat gij door een akt van eerboete?

Een akt van droefheid, gemengd met liefde en beschaming en voortkomende uit den grond des harten, wegens al de beleedigingen aan Jesus aangedaan in het H.H. Sacrament des altaars.—

6. Zijn er nog andere oefeningen met nut bij te voegen?

Zonder twijfel ; en vooreerst eene goede voorbereiding op den vooravond, vooral door eene bijzonder rouwmoedige biecht, inzonderheid van die fouten of misslagen welke wij zelven jegens het H. Sacrament hebben bedreven; vervolgens eenige bezoeken aan het Allerheiligste; en eindelijk eenige hartelijke gebeden voor ons zelven en voor anderen.

7. Is er nog eene andere oefening voor elk jaar?

Ja, het godvruchtig doorbrengen van de **M a a n d v a n J e s u s' H a r t**. De minnaars van Jesus hebben daartoe de Junij-maand uitgekozen, als 't ware de maand der vruchten, volgende op de maand der bloemen, de maand van den Verlosser zelven zich zoo lief aansluitend aan de maand zijner H. Moeder, die bevoorregte Maand eindelijk, waarin doorgaans het feest van Jesus' Hart valt.

8. Welke zijn de voornaamste oefeningen voor deze maand?

Dagelijks eene lezing over Jesus' H. Hart te doen, — of ten minste eene kleine overweging ; insgelijks elken dag een gebed, b. v. de Litanie van Jesus' Hart, en de eereboete te bidden, en

inzonderheid zich toe te leggen om eene of andere deugd te verkrijgen of ondeugd uit te roeijen ter eere van Jesus' Hart.—

9. Behoort hierbij nog eene bijzondere oefening?

Ja; die van de devotie ter eere der 33 levensjaren van Jesus,— in 1834 op verzoek eener jeugdige pensionnaire, Angèle de Sainte C met toestemming van Mgr. de Quélen te Parijs begonnen, en thans vrij algemeen, vooral in de kloosters verspreid. Drie en dertig personen vereenigen zich, om telkens, volgens het lot, op een' dag der maand ter communie te gaan en dagelijks eene akt van toewijding aan Jesus' Hart te doen, besloten met eene drievoudige aanroeping der H.H. Harten van Jesus en Maria.—

10. Welke is de oefening voor elke maand?

Die, welke Jesus insgelijks zelf aan de gelukzalige Maria Margareta geleerd heeft, van name-lijk den eersten vrijdag van elke maand op eene bijzondere wijze zijn aanbiddelijk Hart te vereeren. En geen wonder, daar immers Jesus op een vrijdag gestorven is en zijn H. Hart voor den mensch heeft laten doorboren.

11. Welke oefeningen van godsvrucht kunnen dan gebezigd worden?

De gewone: vooral de H. Communie, het bezoek van het H. Sacrament, de eereboete enz.

12. Geldt dit ook nog voor een anderen dag?

Ja, voor den vrijdag van elke week, die immers aan Jesus' lijden is toegewijd en daarom bijzonder dierbaar aan Jesus' Hart moet zijn.

13. Gaan de vurige minnaars van Jesus' Hart nog verder?

Gewis; geen enkelen dag zullen zij laten voorbijgaan zonder zich te hebben aanbevolen aan Jesus' Hart, daardoor tot den hemelschen Vader te gaan en een of ander gebed te zijner eere te storten.—

DE RTIENDE LES.

II. Algemeene oefeningen der Uiterlijke vereering.

I. Die betrekking hebben op het H. Sacrament.

1. Welke zijn de oefeningen ter eere van Jesus' Hart, die men meer algemeene noemt, wyl zij te allen tijde dienen?

Wij kunnen in de eerste plaats diegenen stellen, welke betrekking hebben op 't H. H. Sacrament.

2. Welke zijn die?

Ten 1^e Het bezoek van 't H. Sacrament. 2. Het bijwonen der H. Mis. 3. De geestelijke Communie en 4. de wezenlijke of Sacramenteele Communie.

3. Waarom zijn deze oefeningen bijzonder eigen aan deze devotie?

Omdat Jesus zelf er ons op gewezen heeft, en juist te dien einde zijn H. Hart heeft vertoond, opdat wij Hem troosten zouden wegens den onthank van velen, die Hem versmaden in het Sacrament zijner liefde.

4. Waarop dient men dan bijzonder acht te geven bij zulk een bezoek aan het Allerheiligste?

Op de deugden van Jesus' Hart in onze tabernakelen rustend, op de verschijning door Jesus zelve bij gelegenheid van zulk een bezoek aan de Gelukzalige Margareta gedaan, op de nalatigheid van zoo velen, die Jesus' Hart in dit geheim zijner liefde zoo weinig vereeren, en helaas! vergeten.

5. Is er ook eene bijzondere oefening voor de H. Mis?

Ja, het bijwonen van dit H. offer met die gesteldheid als of men werkelijk op Golgotha tegenwoordig was en het Hart van Jesus door den krijgsman zag geopend. Op onbloedige wijze

wordt immers hetzelfde offer vernieuwd; en de laatste benaauwdheden van Jesus' Hart, zijne laatste zuchten en zijn dood, hoezeer zullen zij ons niet tot troost zijn bij ons afsterven, als wij die dagelijks met aandacht hebben overwogen.

6. Wat verstaat gij door de geestelijke Communie?

Eene vurige begeerte om Jesus werkelijk te ontvangen en eene voorstelling als of Hij wezenlijk in ons kwam, met de daarbij passende aanbidding en vereering.

7. Hebben de heiligen ook hierbij eigenaardige oefeningen onderhouden?

Ja, zij dachten soms bij voorkeur aan Jesus' Hart, dronken als uit de open zijde van Jesus, vereenigden hun hart op het naauwste met het hoogaanbiddelijk Hart van hunnen Meester.

8. Is deze geestelijke Communie zeer nuttig?

Buitengewoon; omdat wij daardoor de wezenlijke Communie zooveel mogelijk vernieuwen, herhaaldelijk en zeer gemakkelijk, als we maar in staat van genade zijn, ons met Jesus vereenigen, en ongetwijfeld eene groote dienst bewijzen aan Jesus' Hart, dat immers „kwijnt van dorst, — gelijk Hij zeide, — om vereerd te

worden in het Sacrament zijner liefde.”

9. Is er ook voor de werkelijke H. Communie, ter eere van Jesus' Hart gedaan, iets bijzonders op te merken?

Niets anders dan dat zij bijzonder hartelijk zijn en al wederom op eigenaardige wijze ter eere van Jesus' Hart verrigt moet worden. Veel zal het helpen te dien einde te denken aan Maria's hart, dat met Jesus' Hart zoo naauw is verbonden, aan de instelling van het H. Sacrament, waarbij de H. Joannes op Jesus' Hart rusten mogt, en wederom aan het bloed en water uit Jesus' zijde gevloeid om mede het heilig voedsel aan te duiden, waarmede Jesus ons hart wilde voeden. Dat de voorbereiding en dankzegging even hartelijk moeten zijn behoeft niet te worden herinnerd, en dat men zich het best met het Hart zelf van Jesus zal bezig houden, is overduidelijk.

VEERTIENDE LES.

2. Vereering der afbeeldingen van Jesus' Hart.

1. Is er niet eene andere zeer aangename oefening voor de vereerders van Jesus' Hart?

Ja, de vereering der afbeeldingen, die dat H.

Hart voorstellen, eenigzins Jesus' Hart zelf als 't ware tegenwoordig brengen, en ons het oorspronkelijke in zijne afbeelding met meer aandacht doen vereeren.

2. Is deze vereering bijzonder nuttig ?

Het blijkt reeds uit de natuur der zaak dat zij even heilzaam als billijk is ; maar de Heer heeft bovendien met eigen mond deze oefening aanbevelen, toen Hij verscheen aan de Gelukzalige Margareta. „Mijn Verlosser, — zegt zij zelve, — heeft mij verzekerd, dat het Hem bijzonder aangenaam is de innerlijke gevoelens van zijn Hart en zijner liefde onder het beeld van zijn lichamelijk Hart vereerd te zien, en dat zulk eene afbeelding overal, waar zij ter vereering uitgesteld is, alle zegeningen Gods zou doen nederdalen.”

3. Heeft de H. Kerk deze vereering goed gekeurd ?

Ja, en wel inzonderheid door de aflaten die zij verleend heeft.

4. Welke zijn deze ?

Een aflat van 7 jaren en 7 Quadragenen, — voor allen, die een openlijk in eene kerk of kapel ter vereering uitgesteld beeld bezoeken en bidden volgens de intentie van Z. H. den Paus.

— Een aflat van 100 dagen (eens op den dag) en een volle aflat (eens in de maand, onder de gewone voorwaarden) voor hen, die dagelijks de volgende opdracht voor een beeld van het H. Hart bidden.

Opdragt. „O mijn beminnelijke Jesus, ik N. N., met het inzicht van U mijne erkentelijkheid te betoonen en al mijne ongetrouwheden te herstellen, geef mijn hart aan U en neem mij voor, om met uw bijstand nooit meer te zondigen.”

5. Was deze oefening reeds vroeger aan de dienaars van Jesus bekend?

Ongetwijfeld. De beroemde Karthuizer Johannes Lansperge gaf, reeds drie honderd jaren vóór de algemeenwording der devotie tot Jesus' Hart, dezen raad: „Zorg, om uwe godsvrucht te onderhouden, eene afbeelding te hebben van dat aanbiddelijk Hart. Plaats die ergens waar gij haar dikwijls kunt zien, opdat dit gezicht u herinnere Jesus te vereeren, en het vuur der goddelijke liefde in U opwekke. — Ook kunt gij het teeder omhelzen, en trachten den geest die Jesus' Hart bezielt, ja, al wat er heilzaam in is, in uw hart te doen overvloeijen.”

6. Welk besluit zult gij hieruit maken?

Ten 1^e Eene afbeelding van Jesus' Hart zoo

veel mogelijk vóór mij te hebben. 2. Dikwijls Jesus' Hart met aandacht te beschouwen. 3. Dezelfde afbeeldingen, waar ik kan, te verspreiden.

VIJFTIENDE LES.

3. Novene ter eere van 't H. Hart van Jesus.

1. Wat is eene Novene?

Eene negendaagsche oefening van godsvrucht, waarbij het getal negen deswege gekozen schijnt, wijl Jesus zelf zijne leerlingen beval zich negen dagen lang in eenzaamheid en gebed tot het ontvangen van den H. Geest voor te bereiden.

2. Wanneer kan men die het nuttigst verrigten ter eere van Jesus' Hart?

Onmiddellijk v o o r het feest van 't H. Hart, en dus te beginnen op H. Sacramentsdag.

3. Welke oefeningen zijn daarbij het nuttigst?

Ten 1^e Eene bijzondere zorg om alle zonden en alle gevaar van zonde te vermijden, 2^e de gewone dagelijksche handelingen zoo goed mogelijk te verrigten in vereeniging met de intenties van Jesus' Hart. 3. Eenige oefeningen van godsvrucht voor elken dag te bepalen, b. v. de Litanie van 't H. Hart, het bezoek van 't H. Sa-

crament, de H. Communie, of de geestelijke Communie, enz.

4. Welke handleiding is daarvoor bijzonder aan te raden?

Vooreerst de zoogenaamde „beroemde Novene” van Pater C. Borgo S. J. waaraan door Z. H. Pius VII een volle aflaat is verbonden, — en die men zelfs nog een tweeden keer in het jaar (met hetzelfde voordeel) kan doen; vervolgens de Novenen ter eere van 't H. H. Sacrament door A. Henriët. S. J.

6. Is er nog eene andere Novene ter eere van Jesus' H. Hart?

Ja, die van negen Communiën op de negen eerste vrijdagen der maanden, welke het feest van 't H. Hart voorafgaan. Deze oefening wordt zeer aangeprezen door de Zal. M. Margareta, die vertrouwdde, dat men daardoor vooral de genade van in boetvaardigheid te sterven, en voor den dood de H. H. Sacramenten te ontvangen, zou bekomen. (Languet, Leven der Z. Marg. B. VII).

Z E S T I E N D E L E S .

4. Het Aartsbroederschap van 't H. Hart v. Jesus, en 5. het Apostolaat des gebeds.

1. Is er nog een zeer uitmuntend middel

ter vereering van Jesus' H. Hart?

Ja, zich te laten opnemen in de godvruchtige vereeniging, welke tot doel heeft het goddelijk Hart van Jesuste vereeren, liefde voor liefde weder te geven, te bedanken voor de instelling van 't H. Sacrament, en te voldoen voor de oneer Jesus daarin aangedaan.

2. Welke is die vereeniging?

Het Broederschap van 't H. Hart van Jesus.

3. Waar is dat ontstaan?

Het eerste is opgericht in de kerk van den H. Theodorus te Rome en zijn ontstaan verschuldigd aan den Z. Leonardus van Porto Mauritio. In Februarij 1801 verkregen de Priesters van de Congregatie des H. Paulus de volmagt in hunne kerk (der H. Maria ad Pineam, in Capella genaamd) het broederschap van 't HH. Hart op te rigten. Twee jaren later werd dit tot Aartsbroederschap verheven, en later overgebracht in de kerk der H. Maria van den vrede. Z. H. Pius VII schonk hieraan vele aflaten, met de vergunning om deze mede te deelen aan alle Broederschappen van denzelfden naam, welke zich met het Aartsbroederschap zouden vereenigen. Van 1803 tot den 7 Mei 1841 zijn 4004 verschillende Broederschappen met het Aarts-

broederschap verbonden (Compendio storico della div. al S. S. Cuor. di Gesu. Roma 1841).

4. Wat wordt er gevorderd om daaraan deelachtig te zijn?

Zich te laten inschrijven in een Broederschap, dat met het Aartsbroederschap wettig vereenigd is.

5. Wat wordt er bovendien vereischt om de aflaten te verdienen?

Dagelijks te bidden: één onze vader, wees gegroet, en Ik geloof, met het schietgebed: „O allerzoetst Hart van Jesus, maak dat ik U altijd meer beminne.”

6. Is het deelnemen aan dit Broederschap zeer aan te bevelen?

Buitengemeen; omdat wij daardoor een gemakkelijk middel hebben om vele aflaten te verdienen en het H. Hart van Jesus dagelijks te vereeren.

7. Wat is het Apostolaat des Gebeds?

Eene andere vereeniging, in 1844 door tuschenkomst van P. Gautrelet S. J. met het Aartsbroederschap van 't H. Hart van Jesus verbonden, en door Z. H. Pius IX met vele gunsten en aflaten verrijkt.

8. Waarom heet dit: Apostolaat des gebeds?

Omdat het door middel van 'tgebed zoekt te werken tot redding en zaligmaking der zielen.

9. Wat is dus zijn doel?

In vereeniging met het H. Hart van Jesus door het gebed Jesus' belangen te bevorderen, dat is: te bidden voor de zaligheid der zielen door Jesus' bloed vrijgekocht, voor de bekeering der ongeloovigen, dwalenden en zondaren, voor de volharding en volmaking der regtvaardigen, voor een zaligen dood van allen die er dagelijks sterven (bij de 80,000 in getal), voor de verheerlijking der H. Kerk en hare zegepraal over hare vijanden.

10. Wat wordt er vereischt om lid van deze vereeniging te zijn?

Zich te laten inschrijven bij iemand, die een Diploma van den Algemeenen Bestuurder (een Pater der Sociëteit van Jesus) heeft ontvangen.

11. Welke zijn de verpligtingen?

Uiterst gering; dagelijks eenmaal zijne gebeden, werken en lijden op te offeren met en volgens de Intenties van het HH. Hart van Jesus.

12. Welke is de voordeeligste wijze om dit te doen?

Dagelijks de bovengenoemde gebeden van het Aartsbroederschap (onze vader, wees gegroet,

Ik geloof en het schietgebed) met die meening te bidden. Want zoo verdient men te gelijk de aflaten van het Aartsbroederschap waarmede het Apostolaat verbonden is.

13. Zijn er, behalve de Aflaten, nog bijzondere gunsten mede verbonden?

Ja, en vooral het deelachtig worden aan alle goede werken, die gedaan worden in de Sociëteit van Jesus en in die van Maria, in het gezelschap der HH. Harten van Jesus en Maria (Picpus) in die der reguliere Theatijnen, Barnabieten, Trappisten en Trappistinnen.

14. Is er een bijzonder geschikt middel om deze devotie levendig te houden?

Ja; het lezen en verspreiden van den Zendbode van het H. Hart van Jesus, een maandschrift, dat in verscheidene landen en talen wordt uitgegeven.

Z E V E N T I E N D E L E S .

6. Devotie tot het doodsbenauwde
Hart van Jesus.

7. Andere gebeden. 8 Devotie tot de
vrienden van Jesus' Hart.

1. Welk middel is nog bijzonder dienstig om Jesus' H. Hart te vereeren?

De overweging van zijn H. Lijden, waartoe ook de bijzondere godsvrucht tot het stervende en met den dood strijdende Hart van Jesus behoort.

2. Wat is het doel dezer godsvrucht?

Ten 1^e het H. Hart van Jesus te vereeren in zijne overgrootte smarten, die het gedurende zijn geheel leven en inzonderheid op den laatsten dag zijns levens voor het heil der zielen verduurd heeft. Ten 2^e door de verdienste van Jesus' laatsten strijd een zalige dood te verwerven voor zoo vele duizenden, die elken dag in de geheele wereld sterven.

3. Welk gebed wordt te dien einde verrigt?

Het volgende: „O allerbarmhartigste Jesus, beminnaar der zielen, ik smeeK U doordendoodstrijd van uw allerheiligst Hart en door des smarten uwer onbevleete Moeder, reinig in uw H. bloed de zondaren der geheele wereld, die nu in doodstrijd zijn en heden nog zullen sterven. Am.

O Hart van Jesus, in doodstrijd gekomen, ontferm U over de stervenden!”

4. Zijn hier ook aflaten aan verbonden?

Ja, 100 dagen voor elken keer, dat men het rouwmoedig bidt, en een volle aflaat eens in de maand voor hen, die het driemaal daags op ver-

schillende tijden bidden, en verder de gewone voorwaarden vervullen (Pius IX. 2 Feb. 1850).

5. Is deze devotie zeer aan te bevelen?

Zonder twijfel; en zij is derhalve, sedert P. Lyonnard S. J. die begonnen heeft, zeer algemeen verspreid, zóó zelfs dat er ook vereenigingen onder dien naam zijn opgericht. (Dosenbach-Huguet p. 268).

6. Zijn er nog eenige andere gebeden ter eere van Jesus' Hart met aflaten verrijkt?

Ja, eenige bijzondere gebeden met driemaal „Onze Vader,” en een Rozenkrans van gebeden tot het H. Hart van Jesus, — (te vinden in de Verzameling van Prinzi valli, vertaald door P. Reynen).

7. Welke bijzondere devotie verdient hier nog eene vermelding?

Die, welke de dienaars van Jesus' Hart beoefenen jegens de heiligen, die bijzondere vrienden van Jesus' Hart geweest zijn, b. v. den H. Joannes den Evangelist, de Gel. Margareta, en vele anderen, maar in de eerste plaats Jesus' H. Moeder en vooral haar onbevlekt hart.

8. Welke middelen kunnen eindelijk uitmuntend dienen, om Jesus' Hart des te vuriger te vereeren?

Godvruchtige boeken, zoo als er zeer vele in alle landen der wereld verschenen zijn. In de Hollandsche of Vlaamsche taal bestaan de volgende: E. Desjardins. S. J. Het H. Hart van Jesus, enz. Jesus' Hart, enz. volgens de H. Schrift en Maand van 't H. Hart door R. J. Pierik S. J. P. J. Arnoldi S. J. Navolging van 't Hart van Jesus. — Navolging van 't H. Hart (naar 't Fransch.) J. B. Paeps, Maand van 't H. Hart van Jesus. Hillegeer S. J. Zendbode van 't H. Hart, enz.

Een groot aantal Fransche, Duitse, Italiaansche en Latijnsche werken wordt opgegeven door N. Nilles. S. J. *De Rationibus festorum* S.S. C.C. J. et M.

A C H T T I E N D E L E S.

9. Over het Onbevleete Hart van Maria.

1. Welke devotie mag gezegd worden met die tot het H. H. Hart van Jesus op het naauwste verbonden te zijn?

De godsvrucht tot het Onbevl. Hart van Maria.

2. Om welke reden?

Ten 1° omdat de H. Kerk in 't algemeen de H. Maagd niet afscheidt van haren goddelijken Zoon, zoodat de feesten, die voor Jesus gevierd

worden, steeds hunne wedergade hebben in de feesten der H. Maagd. Ten 2^e dewijl ook in dit geval de H. Kerk en de Heiligen het Onbevlekt Hart van Maria te zamen met het goddelijk Hart van Jesus hebben vereerd. Ten 3^e eindelijk, wijl de natuur zelve van Maria's hart zoodanig is, dat het werkelijk in dit opzigt eene bijzondere vereering verdient.

3. Hoe kunt ge dit in 't kort aantonen ?

Door te wijzen op hetgeen dit onbevleete Hart in zich zelf is, en op hetgeen het is voor ons zondaars op aarde.

4. Wat is dit voorwerp op zich zelf beschouwd ?

Ten 1^e Het edelst deel van de edelste onder de zuiver-schepselen, van de Moeder Gods. 2^e Het hart, uit welks bloed het H. H. Hart van Jesus is genomen. 3. Het edelst werktuig der heiligste en uitmuntendste ziel (na die van Jesus) die ooit bestond. 4. Het voornaamste werktuig van de gevoelige aandoeningen, vooral der liefde, welke aan God zulk eene groote glorie heeft gegeven. 5. Het uitmuntendst heiligdom van den H. Geest, met de voortreffelijkste gaven en genaden Gods vervuld. 6. Kortom, het Hart, dat het meest gelijkvormig was met dat van Jesus,

en dus ook wezenlijk al onzen eerbied en vereering vordert.

5. Wat is het met betrekking tot de menscheid ?

Het beminnelijkste voorwerp, (na Jesus zelve) en het door God gegeven kanaal, waardoor ons alle gaven en gunsten des Heeren worden geschonken; het groote toonbeeld van alle deugden, waarin wij haar moeten navolgen; kort, het hart eener moeder, en van zulk eene Moeder, die ons allen in naamloos lijden voor den Heer heeft gebaard, haar eigen hart liet doorboren om ons tot Jesus' Hart te brengen, en thans aan het Hart van Jesus niets liever dan dagelijks nieuwe harten schenkt.

6. Welke zijn de voornaamste middelen om deze devotie te beoefenen ?

1. Zich te laten inschrijven in het Broederschap ter eere van haar onbevlekt Hart opgericht. 2. De vreugden en smarten van die Allerziligste te overwegen. 3. De navolging harer deugden, — en vooral 4. Het naderen door haar hart tot het nooit volprezen en eeuwig glorievol Hart van Jesus.

Aan wien alle eer en glorie in eeuwigheid.

Amen.

INHOUD.

EERSTE DEEL.

<i>Aard en natuur der devotie tot Jesus' Hart.</i>	<i>pag.</i>
Eerste les. Over de devotie tot Jesus' Hart in 't algemeen	3.
Tweede les. Het voorwerp der devotie	5.
Derde les. Doel dezer devotie	10.
Vierde les. Beweegredenen dezer devotie	14.
Vijfde les. Beteekenis der zinnebeelden	20.
Zesde les. Voorregten dezer devotie	24.

TWEEDE DEEL.

Oorsprong en verbreiding dezer devotie.

Zevende les. Verschillende tijdperken dezer devotie. Voorafbeelding, vervulling en voltooiing	27.
Achtste les. Oorsprong der devotie als algemeen gewordenе godsvrucht	36.
Negende les. Verbreiding der devotie	42.

DERDE DEEL.

Oefeningen der devotie tot het H. Hart v. Jesus.

Tiende les. Oefeningen der vereering in 't algemeen. 48.	48.
Elfde les. Inwendige oefeningen	50.
Twaalfde les. De uiterlijke vereering. I. Bijzondere oefeningen	51.
Dertiende les. Algemeene oefeningen. 1. Die betrekking hebben op 't HH. Sacrament.	55.
Veertiende les. 2. Vereering der afbeeldingen van Jesus' Hart	58.
Vijftiende les. 3. Novene ter eere van Jesus H. Hart. 61.	61.
Zestiende les. 4. Het Aartsbroederschap van 't HH. Hart van Jesus en 5. het Apostolaat des gebeds	62.
Zeventiende les. 6. Devotie tot het doodsbenauwde Hart van Jesus. 7. Andere gebeden. 8. Devotie tot de vrienden van het H. Hart	66.
Achttiende les. 9. Devotie tot he H. Hart van Maria. 69.	69.

ANDERE WERKEN

VAN

denzelfden Schrijver.

Sions gezangen, beschouwd in hunne beteekenis voor het christelijk hart . . . f 2, 10.

Sions gezangen, beschouwd in hun verband met de prophetiën der H. schrift. . . f 1, 70.

Maria-Bloemen, Meimaand. Leven der H. Maagd voorgesteld in XXXI bloemen. . . f 0, 75.

Krans van 50 geestelijke bloemen ter eere der H. Maagd. f 0, 10.

Bloemen van Maria, voor het gansche jaar.

Dezelfde, als Maandpatronen voor geestelijke vereenigingen. Per vel. f 0, 10.

De taal der bloemen, ter eere van Maria sprekend f 0, 40.

De H. Ignatius en het water te zijner eere gewijd f 0, 30.

Jesus' Hart, of het Hart Gods en het hart der menschen volgens de H. Schrift.

Ter perse:

Maand van Jesus' Hart.